

**MLADI
PORABCI,
MLADE
PORABKE
STR. 3**

**SVETI MARTIN
V BELI KRAJINI
STR. 4-5**

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 20. julija 2006 ☼ Leto XVI, št. 29

BODJIMO SE, SE NAM VNAUŽA ALI NAS SPLOJ NE BRIGA?

Vsi znamo, ka do letošnje manjšinske volitve (kisebbségi választás) ovakšne, kak so do tejamau bile. Manjšinske samouprave se volijo od leta 1994, vogrski parlament je 1993. leta sprejmo zakon o manjšinaj, v sterom je tak zrendelivo, ka se manjšinske samouprave volijo vküper z lokalnimi samoupravami. Po tom zakoni je za člene manjšinske samouprave leko kandidiro vsikši, nej mujs, ka je bijo manjšinec, se pravi Slovenec, Nemeč, Hrvat pa tak tadala. Tau lükjno v zakoni so vöponücali ništrni, pa so tam tö vtjüpspravili manjšinske samouprave (kisebbségi önkormányzat), gde sploj ne živijo manjšinci. Nam, Slovencom, se je tau zgodilo v Miskolci pa v enom tali Budimpešte. Ta znajdljivost ništernij je dosta pejnec koštala rosaga, če pa bole pogledamo, te pejnecze so tej »falautke« v krajvzeli od pravi manjšincov. Na tau je parlament tö gorprišo, istina, ka je za tau skurok deset lejt nüco. 2005. leta je spremeniü manjšinski pa volilni zakon, zdaj je tak predpisano, ka do na djesenski manjšinski volitvaj leko štimali samo tisti, steri so do 15. juliuša prosili, naj je goravzemejo na lišto, v takozvani manjšinski volilni register. Za člene manjšinskih samouprav do pa leko kandidirali samo tisti, steri zvün toga ešče podpišejo, ka razmejo pa znajo guñčati svojo materno rejč.

Zavolo te lište, manjšinskoga registra so se dosti bötvivali manjšinski voditeli, strokovnjaki. Eni so sploj nej steli, ka bi nas vküppisali, ka je prej v zgodovini ešče nigdar nika dobroga nej vöprišlo s toga, gda so manjšince vküppisali. Najslabše spomine na tau majo Nemci, stere so po bojni, zavolo toga, ka so podpisali, ka so Nemci, vödipelali na Nemško. Na deportiranje kakšni tresti držin iz porabski vasnic na Hortobágy se pa ešče dobro spominajo starejši lidgé v Porabji. Manjšinski voditeli so tak steli, ka bi lišto vküppostavila ena komisija, stero bi imenovale državne manjšinske samouprave. Vej pa v ednoj vesi rejsan vsikši vej, steri je Slovenec, Nemeč, Hrvat ali Rom. Dapa pravni-

ki so tak pravli, ka je tau nej demokratično, vsikši sam mora meti pravico do tauga, ka se odlauči, k steromi narodi vcujšliši. Tak, ka je tü v zakoni ena lüknja pa ostala, vej pa nišče ne smej kontrolirati, če je tisti, steri se je dau goravzeti na slovensko lišto, rejsan Slovenec, na nemško lišto, rejsan Nemeč... Več garancije pa je za tau, ka tisti, steri do kandidirali za člene manjšinskij samouprav, do rejsan pripadniki manjšin. Vej pa ja nedo šli podpisat papir, ka guñijo slovenski, nemški, hrvaški, srbski..., če je tau nej istina. Prvi pomemben datum je za nami. 15. juliuša je dolapretek rok za registriranje. Kak nam je v pogovoru pravo predsednik Državneslovenske

samouprave *Martin Ropoš*, po podatkej z 10. juliuša se bodo leko vsepovsedik volile slovenske manjšinske samouprave, gde so do tejamau bile, zvün tisti loškij v Miskolci pa Budimpešti. (Pitanje sta bila ešče samo dva kraja: Andovci pa Mosonmagyaróvár). Novost na letošnji manjšinski volitvaj je tau tö, ka ne morejo kandidirati individualni kandidati. Ne more se tau zgoditi, ka si nekaj samo zbrodi pa de se glaso za člena samouprave. Vsakši manjšinski kandidat mora meti za sebov kakšno manjšinsko civilno organizacijo, zvezo ali društvo, stera njega podpira, ga da na svojo lišto. Pri civilni organizacijaj sta dva kriteriuma, organizacija je mogla biti ustanovljena pred 31. majušom 2005, mora

meti v svojem statuti (alapszabály) napisano, ka zastopa interese manjšine. Manjšinske organizacije, stere ščejo postaviti svojo lišto, se morajo dati registrirati pri Državni volilni komisiji.

Spremembe je čakati pri financiranji tö. Do teja mau je tak bilau, ka je vsikša lokalna manjšinska samouprava gnako dobila pejnecze. Po nauvom pa tak ščejo narediti, ka vsakša dobi eno osnovo (alap), drugo pa po tejm, kelko de delala, kak de delala, kelko programov de mejla.

Po podatkej z 10. juliuša se je dalo registrirati kakšni 25 procentov Slovincov. Istina, ka tau dojde za volitve, leko se pa pitamo, gde so vzroki, ka je skorok trifartale Slovincov nej vöspunilo pa nazajposlalo papire za registracijo? Ali so manjšinske samouprave pa organizacije vse naredle, ka bi lidam raztomačile, zakoj tau trbej napraviti? Leko, ka se starejši ešče itak bojijo vküppisanja, leko, ka so samo nej znali, kak trbej tau napraviti, pa so čakali, ka nekaj pride do nji pa jim pomore? Eni so pozabili, drugi so pa mislili, vej pa dosta časa geste pa v zadnji dnevaj tau taopravimo. Gvüšno so pa bili takšni tö, ka so v sebi tak brodili, ka nji tau sploj ne briga.

Gda te novine vöpridejo, mo že znali, ali smo v zadnji dnevaj bole flajnsni bili.

Marijana Sukič

DRUŽI JIH LJUBEZEN DO ZGODOVINE

V Modincih/Mogersdorfu na južnem Gradiščanskem, tam kjer je na hribu nad dolino visok kamnit križ v spomin na zmago nad Turki leta 1664, so pripravili leta 1969 prvi kulturnozgodovinski simpozij in nanj povabili zgodovinarje iz sosedstva Slovenije in Madžarske. Pred nekaj dnevi je bil v Modincih že šestintrideseti simpozij, tokrat s prek 100 udeleženci z Gradiščanske in Štajerske, Železne županije in županije Somogy, ter Slovenije in Hrvaške. Mednarodnemu srečanju zgodovinarjev se želijo pridružiti kolegi iz Slovaške in Novega Sada oziroma Vojvodine. Letošnja naslovna tema je bilo Zdravstvo panonskega prostora med 16. in 18. stoletjem, organizatorji pa so pripravili tudi več vzporednih kulturnih dogodkov in ekskurzijo v trideželni Krajinski park Raab – Őrség – Goričko. Udeležencem so ponudili tudi zbornike z dosedanjih simpozijev in drugo literaturo z zgodovinsko tematiko.

Kar nekaj udeležencev iz različnih okolij Avstrije, Madžarske in Slovenije, s katerimi sem se pogovarjal, je prepričan, da ima kulturnozgodovinski simpozij pomen tudi sedaj in da se bo ohranil še dolgo. Zgodovinar dr. Andrej Hozjan z Univerze Maribor pravi, da o pomenu simpozija govori že podatek o udeležbi, ko je bilo pripravljeno priti v Modince za štiri julijske dni prek sto zgodovinarjev in razpravljati o ozko specializiranem področju in času iz naše preteklosti. Ob strogo znanstvenih razpravah so pomembni neformalni pogovori med sodelujočimi; izmenjave izkušenj in navezovanje novih znanstev.

Čeprav po naslovu kulturnozgodovinski je imel simpozij Modinci od ustanovitve do padca »železne zavese« poseben in aktualnopolitičen vloga v tem delu Evrope.

Tako je bil vrsto let tudi koncipiran: ne sicer po času, ampak po vsebinskih poudarkih je bil skoraj enakovredno razdeljen v politični in strokovni del, oba dela pa sta nosila še dodatne vsebine. Na otvoritve simpozijev so prihajali ugledni politiki sodelujočih držav, često so to bili ministri za kulturo. Med zadnjimi na ministrski ravni se je simpozija v Kőszegu udeležil slovenski minister za kulturo dr. Andrej Capuder. Ene izmed otvoritev v Modincih se je udeležil tedanji zvezni kancler Franz Vranicki. Na otvoritvah so bili govorniki politiki, ki so poudarjali pomen različnih oblik sodelovanja v tem delu Evrope, ki že dolgo nosi ime Panonski prostor. In priznati je treba, da je bilo do leta 1990 mnogo več kulturnih stikov in sodelovanja med Avstrijo, Madžarsko in Slovenijo, zlasti v stičišču teh treh držav. Za zdaj sta se obdržala simpozij Modinci in srečanje panonskih pravnikov, medtem ko česa drugega skoraj ni več, ne v stalni obliki, kot je bila likovna razstava Pannonia, ne z enkratnimi dogodki, kakor so bili nekdanji skupni koncerti pevskih zborov v Jennersdorfu/Ženavcih. Pravo nasprotje temu, za kar se zavzemajo v Evropski uniji, kjer poudarjajo vlogo regij in regionalnega sodelovanja. Eden redkih projektov je Panonski zbornik, ki ga pod vodstvom dr. Roberta Hajszana pripravlja Panonski inštitut v Pinkovcu/Güntenbachu, vendar uredniku doslej ni uspelo pritegniti večjega števila avtorjev iz

Slovenije, čeprav si za to zelo prizadeva.

Prvi trije simpoziji so bili v Modincih, v kraju znamenite bitke, kjer so bili Turki poraženi in zaustavljeni na osvajalskem pohodu proti Dunaju, potem pa je Gradiščanska ponudila organizacijo sodelujočim državam. Tako so se leta 1972 odločili za simpozij v Kőszegu, naslednje leto v Mariboru, potem v Sisku na Hrvaškem, leta 1982 prvič v Gradcu na avstrijskem Štajerskem in leta 2004 v Nagyatádu v županiji Somogy. Lani je kazalo, da bo Slovenija izstopila iz organizacijske verige, saj se je simpozija v avstrijski Radgoni udeležil le dr. Franc Rozman, in sicer uradno kot gost in član delegacije avstrijske Štajerske. Letos je bila udeležba zopet ustrezna, na simpozij v Modince je prišlo deset zgodovinarjev in zgodovinarjev iz Univerz v Mariboru in Ljubljani.

Kot rečeno, je bila letošnja tema Zdravstvo panonskega prostora od 16. do 18. stoletja. Uvodni referat je pripravila Sonja Horn z Dunaja, ki je govorila o strukturah zgodnjenovoveškega zdravilstva v panonskem prostoru. Benedek Varga se je ukvarjal s splošnim zdravilstvom na Madžarskem od 16. do 19. stoletja, Dragica Čeč o razvoju zdravstva v slovensko – panonskem prostoru do leta 1770, Andrej Hozjan o možnostih za zdravstveno rehabilitacijo obmejnih častnikov do začetka 18. stoletja.

eR

www.porabje.hu

MEMORIZIRANJE kontra POZABLJIVOST (3)

Kar se tiče starostne pozabljivosti, ne smemo trditi, da je to splošen pojav. Zadeva, kot nekateri trdijo, niti ni tako enostavna ki primerjajo možgane z mišicami in pravijo, da možgani s časom ravno tako uplahnejo kakor mišice, ki jih ne treniramo. Tudi Johannes R. Becher ima prav, ko trdi, da moramo mišljenje vaditi, da si moramo vsak dan izmisliti nekaj novega, in na novo premisliti že dobro znane zakonitosti, da ohranimo mišljenje pri življenju. Čim več vadimo mišljenje, tem boljši bo naš spomin. Treniranje mišic in treniranje mišljenja nista ena in ista zadeva. Vsak lahko preizkusi, da zdrav človek lahko kdaj koli opravlja fizično delo, ko pa z delom konča, njegove mišice takoj prenehajo delati, torej »se sprostitjo«. Pri intelektualnem delu je drugače. To lahko vsak sam ugotovi. Po intelektualnem delu se človek ne more zlahka sprostiti. Po nekem napornem intelektualnem delu moramo ure in ure, včasih celo dneve, počivati, da se sprostimo. Kljub temu da je človek zdrav, ni vedno sposoben opravljati takšnega dela. Pesnik ne more določiti, da bo vsak dan od treh do petih pisal pesmi. Tudi izumiteljska dejavnost ne more biti navezana na odrejen čas.

Psihologi predlagajo za urjenje spomina znanstveno utemeljene vaje. Njihove stalno razvijajoče se metode so vsekakor učinkovitejše kot spontani treningi. Toda če upoštevamo, da so te strokovno utemeljene metode primerne le za razvoj tehnike vtisnjenja informacij v zavest, in nimajo nobene praktične koristi, kajti nastale asociacije v praksi niso za nobeno rabo. Večdimenzijska vaja je na primer izpostavljanje neke teme, ko se človek sam koncentrira na to, kaj mora povedati - v nasprotju s prevodom - in na to, kako naj to izrazi v tujem jeziku. To je torej zelo dober spontani trening za zaustavljanje starostne pozabljivosti.

Večkrat nas, profesorje tujih jezikov, sprašujejo starejši ljudje, če so oni še sploh sposobni za učenje tujih jezikov, ker iz dneva v dan sami doživljajo zmanjševanje svojih intelektualnih zmogljivosti. Čeprav ne bodo navdušeni nad našim odgovorom, jim moramo povedati resnico. Vsi profesorji smo se nekoč učili na fakulteti, da so naše intelektualne sposobnosti poleg socialnih tudi biološko pogojene. S socialnimi dejavniki lahko kompenziramo biološko regresijo, ki se intenzivno začne nekje pri petintridesetih letih in traja brez milosti vse do smrti. To pomeni, da nad šestdeset, petinšestdeset let star človek lahko razpolaga z enako umsko zmogljivostjo kot dvajsetletnik, pri katerem potencial bioloških substanc v možganih ravno kulminira, ko število nevronov doseže deset milijard. Nevroni se – kot je splošno znano – razlikujejo od ostalih celic tudi v tem, da se ne delijo. Ko dosežejo svoj vrhunec, se takoj začne njihova regresija, iz dneva v dan zgubimo po več tisoč nevronov. Temu se imamo zahvaliti, da postajamo pozabljivi, da se bolj težko naučimo kaj novega. Če ne naredimo nobenih protiukrepov, lahko računamo s tragičnimi posledicami. Tej ugotovitvi na videz oporeka izkušnja, da starejši znanstveniki dosti bolj poznajo svoje področje kot mladi. Razlaga tega pojava je, da stari znanstveniki zelo dobro poznajo svojo stroko, strokovno literaturo in nove informacije smotrno in z lahkoto, torej uspešno uvrščajo med obstoječe, dočim razpolaga mlad strokovnjak z veliko manj predhodnega znanja. Eksperimenti dokazujejo, da si pod istimi pogoji šestdesetletni znanstvenik zapomni približno 60 odstotkov manj informacij kot tridesetletnik, če gre za informacije, ki ne spadajo v njegovo stroko.

Torej potrudimo se z vsemi sredstvi upreti se temu regresivnemu biološkemu procesu in takrat bodo funkcijo demoliranih nevronov prevzeli preživeli nevroni.

Suzana Guoth

Mladi Porabci, mlade Porabke

Vsakši narod se boji za svoj gezik, svojo kulturo, za tisto, zakoj volo je ranč ovakši od drugič narodov. Pri v manjšini živeči narodaj je tau eške bola fontoško. Zatoga volo se trbej brigati vsejm Porabskim Slovencom, naj vse duže ostanemo gora Slovenci na Vogrskom. En narod žive samo te, če žive, če se gonči njegvi gezik tü. Gezik pa leko žive samo tak, če se od generacije do generacije prejk da, ostane materni gezik pri mladi generacijaj. V Porabji so mlade deklina, mladi podje, steri so tak v srcej kak pri geziki pravi Porabski Slovenci. Vse več takšni mladi bi radi pokazali nota v slovenski novinaj Porabje

„MLADI MORAMO POŠTENJÉ DATI STARIŠOM“

• *Attila Gyeček na Go-rejnjom Seniki, kak sam zvezdla od tvoje žené Kriste Nagy, ranč sta zdaj 9. juliuša svetila s svojima držinama prvi jubilej ženitve. Tau je mogo biti najlepši den v vajinom zakonskom življenji, ka nej?*

»Zdaj, gda je tau prvo leto doj odišlo, je že drugi petdeset lejt nej problema. Ja, tau je rejsan najlepše,« obrné rejč za resnico. »Vküper živemo, vse vküper mamo, delamo, se zgučimo. Ka je moje, je njeno pa naaupek. Istina, ka smo do tega tö samo kaši dvejstau mejterov bili eden od drugoga. Če sam ge vö na okno gledo, sam njau leko vüdo na dvorišči.«

• *Kak ste prišla vküper? Vaja leko ranč sausedstvo pa plesanje, popejvanje vküper povezalo do prave lübezni?*

»Ja, v folklori, v zbori sva vküper bila pa tau je tak prišlo. Eden drugomi sva se povidla pa sva prišla do ženitve.«

• *Depa nej te je Krista vzéla za moža?*

»Nej, nej, ge sam njau vzeo za ženo, ge mam lače,« pa se na raji zasmeje.

• *Vrli si, ka si privolo, ka te je žena leko pripelala iz slöjžbe zraven na naja pogučavanja. Gde si v slöjžbi, ka delaš pa kak si zadovoljen s svojim delom?*

»Ge delam že sedmo leto tü v Varaši v fabriki, gde draut rediu. Gda so tau fabriko zozidali, té sam ge tam že vcuj prišo pa od tistoga mau sam tam gé. Zdaj mašine popravlam.«

• *Kak trbej gnesden poštvjvati svojo slöjžbo, nej ka bi človeka vöšpricnili?*

»Trbej skrb meti. Depa pitanje, kak človek dela. Steri dobro dela, tistoga poštvjavajo. Skrb trbej meti, ka tü v Varaši ne moremo tak skakati, ka

lejpe ali lagve spomine?

»Ge sam srečo emo, ka sam v dobro mesto prišo, v Szentkirályszabadji sam biu, mimo Veszpréma. Ge sam ške eno leto biu sodak. En mejsec smo se nut včili, té sam na en mejsec v Kecskemét prišo,

Attila Gyeček je trno ponosen na tau, ka je gasilec

na eni dveraj vö na drugi dveraj pa nut.«

• *Ka se pa godilo s teov pred tejm, ka si začno delati v fabriki?*

»V Krmedini sam se včiu vö za šlosara, po tistom sam pa eno leto doma biu, ka sam delo nej najšo. Té sam k sodakom üšo, tam sam pa gasilec grato.«

• *Kakšno sodačko življenje si emo, maš kašne ejkstra*

tam smo se za gasilce včili pa té nazaj. Šli smo večkrat na Hajmáskér, gde smo gledali, kak so fligarge bombardirali. V zimi je lagvo bilau, gda smo na potaj deset-petnajset centimetrov kusti led gor trli s klapačom pa krampom. Tau vejn tej mladim fali, ka tej več nika ne poštvjavajo taše, se nika ne včijo.«

• *Té si ti s tejm znanjom prišo za gasilca doma v*

svoji rojstni vesi?

»Ja, po sodačiji me je poveljnik domanji gasilcov Jože Vogrinčič pito zatau pa sam tak nagnauk gasilec grato.«

• *V držini si tü ti „gasilec“?*

»Ja, sir ge gasim,« pravi med žmanim smejom.

• *Si gda že pomago gasiti ogenj ali braniti koga za resnico?*

»Dvakart sam že biu. Gnauk na Seniki pri rami Kovačini v Hamponi, gda so se drve vužgale niže rama, venak samo eno par mejterov. Celau na veöki je gorelo pa dočas so iz Krmedina pa z Varaša vöprišli gasilci, smo že na srečo pogasili.«

• *Kak pride glas do vas gasilcov, če je nevolja?*

»Najprva poveljniki glasijo ogenj un pa tadale. Mamo doj spisano, steri koga zové pa té tak nagnauk vküp pridemo, steri smo doma gé vrnau.«

• *Tisto za vrajžo mora titi. Ali ti napamet pride se bojati?*

»Ge sam tak gé, nika nega cajta brodititi, titi trbej. Malo se venak vsikši boji. Sto zna, kakšen ogenj geste ali ka pride.«

• *Tebi se doma na Seniki gvüšno radiuvajo, ka zvöjnj gasilskoga dela ške plešeš v domanjoj folklori pa popejvaš v pevskom zbori. Si med najbola aktivnimi mladimi.*

»Kristina me je zvala v folkloro. Nejsam znau plesati pa me tau fejs bantivalo. Biu sam že dvajsti-dvadvajsti lejt star pa sam nut staupo plesat. Po tistom sam ške v pevski zbor nut staupo pa sam

zdaj že sedem lejt nut v obaujom.«

• *Ti nika v krvej tü moraš meti vej pa tvoje oče igra, spejva, ka nej?*

»Un je igro s trpejtv, saksafonom, fude tö dugo vlejko. Vsikši v krvi ma, moj brat tö igra, ge pa plešam.«

• *Kak mladi zet, kak se držita z ženauw do svoji starišov, kašne plane mata?*

»Mladi moramo poštenjé dati starišov pa skrb meti na nji. Uni več vejo, dosta znajo. Tau tö moramo gledati, ka ovakša generacija gé. Uni ovak brodiijo, mladi ovak brodiijo. Tau sir vküp tö ne pasa. En par lejt škemo tam pri nji živeti, po tistom pa mo vidli, ka baudi. Počakava, ka žena zgotovi s šaulov pa té tadale...«

• *Obadvauji stariške so leko srečni, ka tašne dobre mlajše majo, istina, ka so zatau oni sami najbola več djali. Ti si eden delaven, pošten, resen pa dobre volé mladi, na steroga furt leko računa.*

»Ja, starejši gratüvamo pa mujs, ka življenje več zavüj dave. Ge sam zat malo ovakši, kak sta moj brat pa sestra. Sam leto dni biu star, gda se je moj brat naraudo, ge sam pri mojoj staroj materi biu. Istina, ka je una vküp živela z mojimi stariši, depa una je namé vzela, una je name gor ranila. Kak ponim, gda sam mali biu pa sam v posteli boga molo z njauw! Kak bi pravo, una je bila skur moja mati. Devetdesetoga leta so moji stariške zidali ram pa so ta doj odišli v nauvi ram, ge sam pa tam austo pri svojoj staroj materi. Una name skrb mejla, me je na vse včila, gda sam mali biu. Gda je una prišla v starejša lejta, té sam pa ge njau skrb emo, ji pomago, se brigo za njau, naj ležej pa v miri leko živé.«

Besedilo: Klara Fodor

OD SLOVENIJE...

Bush v Beli hiši sprejel Janšo

Slovenski premier Janez Janša se je v okviru večdnevnega obiska ZDA v Beli hiši sešel s predsednikom Georgeom Bushem. Predsednik Bush se je Janši zahvalil za podporo in vodstvo, pogovor pa ocenil kot odličen. Dodal je, da ceni pomoč Slovenije v Iraku in Afganistanu. Premier Janša pa se je gostitelju zahvalil za gostoljubje in podporo ZDA pri vključevanju v zvezo Nato ter dejal, da se veseli morebitnega Bushevega obiska v prvi polovici leta 2008, ko bo v Sloveniji med njenim predsedovanjem potekal vrh EU-ja.

Tolar se poslavlja

Finančni ministri evroobmočja so na zasedanju v Bruslju potrdili dokončni menjalni tečaj med tolarjem in evrom, s katerim bo Slovenija s 1. januarjem 2007 vstopila v evroobmočje. Evropska komisija je predlagala, naj bo končni menjalni tečaj med tolarjem in evrom enak dosedanemu centralnemu tečaju, ki znaša 239,640 tolarja za en evro. Predlog je bil potrjen tudi na zasedanju finančnih ministrov Evropske unije. Evropska komisija in Urad slovenske vlade za informiranje sta ob uvedbi evra v Sloveniji v Bruslju pripravila veliko zabavo. Slavnostni govorniki so razrezali torto velikanko, obiskovalci pa so lahko poskušali še slovenska vina, ki jih je predstavilo 15 slovenskih vinarjev iz različnih vinorodnih okolišev, ter se sladkali s slovenskimi kulinaričnimi dobrotami.

Drnovšek z bolivijskim svečenikom in indijskim menihom

Slovenski predsednik Janez Drnovšek je sprejel skupino indijanskih bolivijških svečenikov pod vodstvom Valentina Mejllonesa Acarapija in predstavnico indijske skupnosti v Severni Ameriki Carol Petersen. Z gosti se je pogovarjal predvsem o možnostih, kako ohraniti eno izmed najstarejših indijskih kultur. V Ljubljani pa se je srečal tudi z indijskim menihom Sri Bhaktivedanto Sadhujem Maharajem, ki je prišel v Slovenijo na povabilo društva Gokul.

Sombotelški Slovenci na Dolenjskem

SVETI MARTIN V BELI KRAJINI

Sombotelški Slovenci vsikšno leto dejo na prauško v Slovenijo, gde gorpoiškejo vekše prauškarske cerkve pa eške takše, šteraj je patron sveti Martin. Tau pa zatok, ka se je sveti Martin v Somboteli

Adam in Eva iz lekarne v Olimju

(v rimskoj Savariji) naraudo. Letos – od 7. do 9. julija – so se pelali v Belo krajino. Stavljali so se na Štajerskom pa na Dolenjskom tō. Od Sombotela do Hodoša so slovenski molili veseli tau raužnoga venca, po cerkvaj pa svejvali Marijine pesmi.

Najoprvm so se zdenili v *Murskoj Soboti*, ka tisti, šteri so eške nej vidli cerkev svetoga Nikolaja, so si go poglednili. Cerkev svetoga Nikolaja je od 25. juniuša mau stolnica (székesegyház). Papež Benedikt XVI. je 7. aprila ustanovo v Sloveniji tri nauve pūšpeki je (škofije): v Murskoj Soboti, Celji in Novom mestu. V Novom mestu je ranč tak cerkev svetoga Nikolaja gratala stolnica, štero so Sombotelčani tō poglednili. Tū je na oltari kejp znanoga taljanskoga slikara Tintoretta.

Po Soboti so se prejk Müre pelali do Ptuja in Ptujске gore. *Ptuj* je najstarejši varaš v Sloveniji. Zgodovinarji so zamerkali, ka je drūga žena Matije Corvina – Beatrix – v Ptujskom gradi spala, gda je iz Italije ušla v Budo na gostūvanje. K cerkvi na *Ptujski gori* so prauškarge mogli tavō na brejg

titi, pa eške po stubaj tō. Na oltari je Marija, štera razprestre svoj plašč, pod šterim je dosta lūstva. Pod Marijov je dosta kejpecov za parvice. Inda svejta so lidgé z vauska naredli roké, nogé, srcé (ka

je koga bolelo), pa tau so pri Marijinom kejpi tadjali. V moderni cajtaj kejpe dejvajo Mariji k novej, pa tak jo prosijo za pomauč. Največ je bilau mlašeči kejpov.

V vesi *Olimje* je prauškare čako brat Jože in jim nutpokazo samostan, šteroga so ustanovili pavlinci, sledik pa prejkvzeli minoriti. (Pavlinški red/Pálos rend so ustanovili Madžari.) Gnesnaden je največši pavlinški samostan in prauškarski kraj v Evropi – v Čenstohovi na Polskom. Tūdi v Olimji majo „črno Marijo“. Pavlinci so farbali svoje oltare pa predgance na črno pa zlato. V Olimji je eške zanimivo, ka tū je tretja najstarejša apotejka v Evropi. V samostani pauvajo pa odavajo vsefele trave za vrastvo. Paulek samostana je „Čokoladnica“. „Sladkosti iz Olimja“ (čokolade) dela edna držina doma, vse z rokauv.

V Sloveniji sta dva prauškarska kraja, štera se skor gnako imenūjeta. Sveta gora je pauleg Nove Gorice pri taljanski grajnci. *Svete gore* pa so paulek hrvaške grajnce pri vesi Bistrica ob Sotli. Na Svete gore skor po štiraj pride gor človek.

Paulek cerkve Matere Božje so štiri kapejle. Edna je posvečena svetomi Martini. V cerkvi je zlati oltar na tri štauke in Marija z Jezošom v bejli gvant naravnjena. V kapejli svetoga Martina je mali oltar s svetim Martinom na konji.

V vesi *Kozje* so Sombotelčani poglednili muzej profesorja dr. Slavka Kremenška, o šterom ste vidli kejp v naši novinaj Porabje tō. V rojstnoj iži profesorja je biu inda svejta mlin. Sledik pa sta dve njegovi tetrici meli pauleg iže „špenglerijo“. Iz pleja so delali kantle, lopate in drūge škeri. Znautra je iža ostala takša, kak go je tetica njala 1986. lejta, gda je mrla. Profesorji Kremenški so Som-

Sv. Martin na Svetih gorah

botelčani gratulejrali za 75. rojstni den. Francek Mukič je igro na fude, vsi so spejvali, eške plesati je mogo z Irenko Karba. Trūdni so prišli prauškarge v motel **Otočec**. Po dobroj večerji so tak fajn spali, ka je nika nej mauto koncert, šteroga je ranč te tri dni gorpoiskalo vnoženo mladi iz cejle Slovenije.

V soboto zrankma je biu mir na otoki, mladi so spali, mi smo se leko šetali kauli grada. *Kostanjevica na Krki*

je tō na otoki, kauli nje teče reka Krka. V stari cajtaj je dostakrat bila tū povauden, zatok jo imenūjejo za slovenske Benetke (Velence). V 13. stoletji so tū zozidali cistercijski samostan, šteri je do 18. stoletja tak veuki grato, ka je edno največši arkadnih dvorišč v Evropi.

V *Novom mestu* je prauškare vodo mentor likovne kolonije gospaud Marijan Maznik. Slike novomeškij slikarov so bile na razstavi v Monoštri in Budimpešti. Drūgo leto pridejo slikarji v sombotelski skanzen v likovno kolonijo. Paulek Metlike je ves Rosalnice, v šteroj so tri cerkve paulek eden drūge (*Tri fare*). Gospaud župnik je nutpokazo vse tri, v dve

smo spejvali tō. Tōren ma samo ena cerkev, dve sta brez tōrma. V ednoj cerkvi je Marija mejla lejpi sivi gvant, na glavej pa prave vlasé.

V *Semiči* je lokalnogodovinski in vinogradniški muzej. Tū smo vidli belokrajinsko nošo in smo zvedli, da samo tū na svejti živi v kraški jamaj črna „človeška ribica“ (v Postojni

je bejla). Gospaud Sever je ovak čebelar, šteri ne tauči samo med, liki eške vino tō redi iz meda. Tau „medeno vino“ davajo za protokolno darilo v evropskom parlamentu, v Bruslju. Zvečer so prauškare zazibale pesmi Vlada Kreslina, šteri je ranč tisto soboto spejvo na „Rock-Otočci“.

V nedelo smo šli k meši v belokrajinski vesi *Podzemelj*. Ves se je inda zvala Sveti Martin. Cerkev je tō njemi

posvečena. Meša je bila zelo zanimiva, ka je bilau pri njej dosta osnovnošolske mladine. Dvej srednješolki sta igrali na kitaro, vsi mlajši pa so

sausadnjoj vesi, smo šli pejški do Kolpe, do grajnca s Hrvatsko. Snemalec Géza Doma je tak batriven biu, ka se je skau-po tó. Prejk kočevske gaušče

Cerkev sv. Martina v Podzemlju

spejvali moderne svete pesmi. Sombotelčani so goršteli drugo berilo v slovenskom in madžarskom jeziki. Po meši so jim domanji ponujali „belokranjske pogače“ in domanje vino. Cerkvni pevski zbor so pozvali na božični koncert, cejlo ves pa na prauško v Somboteu. Pred obedom, šteri je biu v

smo se pelali do Ribnice. (V gaušči živi dosta medvedov, depa zdaj smo enga nej srečali.) V Ribnici, v muzeji je nutpokazano, kak so inda svejta mantrali čaralice, pa kak so delali vsefele škeri iz lesa. Rešede, grable, kijauke in podobno. Tau vse so si gorzvezali na pleča, pa tak so odavali od iže do iže po

cejloj Europi. Vertinje so je spitali, če je „roba suha?“ (süja). Tak je tau vsvküper dobilo ime „suha roba“ (száraz áru). Edni so doma delali, drugi pa so samo odavali. Te slejdi so stau kil nosili

na plečaj. Kauli Ribnice so po večeraj špičili doma zobotrebce (fogpiszkáló).

Domau po pauti so se sombotelški prauškarge stavili v Ljubljani pred Tromostovjem in kipom Franceta Prešerna.

P r a u š k a r g e spoznavajo nej samo cerkve, liki druge kulturne spomenike tó. Tak je bilau tau inda svejta pa tak je gnes tó. Sploj pa če so tau cerkvni in kulturni spomeniki matičnega

naroda. Letošnje romanje Sombotelčanov sta podpirala Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu v Ljubljani ter Javni sklad za narodne in etnične manjšine v Budimpešti.

Pred Prešernom

Besedilo in fotografije:
Marija Kozar

ROMANJE V PEČ K SNEŽNI MARIJI

Na Gorenjom Seniki se je 24. juniuša, v soboto, rano v šestoj vóri, zbralo eden autobus prauškarov. Zvonovi so nas pozdravili, gda smo šli na božo pot. Romarji smo se pelali na dolgo pot z autobusom, nej kak naši predniki, stari očetje in matere, šteri so devet dni šli pejški v Mariazel. Zdaj pa vse menje lüdi ide na božo pot, pa njim nej trbeji iti peški. Po poti do te lejpe pokrajine se je molilo in spejvalo, lejpe romarske Marijine pesmi smo spejvali. Hvala Bogi, dosta dobri glasov je bilo, skor vsakši je spejvo. Peč je na jugu Madžarske, varaš se je v rimski časaj zvau Sopianae, v srednjem veki pa Fünfkirchen. Te varaš je že tistoga časa bijo püšpekovo središče. Sv. Števan krau je 1009. leta postavo püšpekijo v tom varaši. V toj lejpoj püšpekovej cerkvi, v baziliki je tioča, lepota. Tü se dosta romarov stavi, moli, si premišlava. Kakšo bogastvo so že v starom časi znali napra-

viti! Ostali so kejpi, namalani že v 4. stoletji. Za Rimom je v Europi tü ostalo prakrščansko graubišče (nekropola), štero je UNESCO l. 2000 dau na lišto svetovne dediščine. Pred baziliko so kipi svetoga Petra in Pavla pa svete Trojice.

Te den je sunce tó dobro segrevalo in bilo je boukše v cerkvi kak pa vanej. Gda smo vöprišli, smo se malo telesno okrepili, osvežili. V pau dvej je bila sve-

ta meša na brejgi, više Peča, v kapeli snežne Marije, štera je v 18. stoletji bila zidana. Tamkajšnji župnik so nas, prauškare lepo sprejmili in na kratko cerkev nut poka-

zali. Sveto mešo so g. Ferenc Merkli služili. Po sveti meši

Romarsko cerkev v Máriagyűdü so zozidali l. 1739

smo od cerkve leko vidli celi Peč. Župnik, steri so po rodi Hrvat, so povedali, ka je snežna Gospa nej samo zavetnica te lejpe kapele, nego je té velki varaš čuvala v törski časaj.

Nazadnje smo se pelali v veliko romarsko cerkev, v Máriagyűd. Žao, tü smo samo dobre pau vöre leko bili, ka je bila sobota in bila so zdavanja, poroke. Vsakši posebi si je zmolo in pesem je donela: »Marija, pomagaj nam danesni čas«. Da bi nam rejsan pomagala, jo moramo nej samo prositi, nego tüdi se v njej vüpati, moliti. Posloviti se je trbelo in titi naprej v Villány, gde so naš župnik zriktali večerjo. Naprej smo pa malo vino leko kostavali. Kakoli ka je pred nami bila eške duga pot nazaj domou, se je nikomi nej müdilo. Domou po poti smo skoro vsakšo Marijino pesem zaspejvali.

V düši bogatejši smo se vrnili na svoje domove. Gospodi Merklini se zahvalimo za tou pot in za te lejpe cerkve, ka smo je leko videli. Bog njim plati!

V imeni romarov
Vera Gašpar

... DO MADŽARSKE

Zavrjnene reforme, sprejete restrikcije

Parlament je zavrnil tiste reforme, ki bi se uvedle z novelami dvotretjinskih zakonov, toda tiste restriktivne določbe, ki terjajo enostavno večino, so bile sprejete s soglasjem vladne koalicije. V ustavo tudi niso dodali uvedbe regij, ker opozicija meni, da so bili ti načrti – ki bi ukinili županije – prenagljeni. Zavrnilo so tudi predlog, da bi zmanjšali število članov v županijskih skupščinah in v skupščini glavnega mesta. Parlament se je še odločil, da bo DDV zvišan od 15 na 20 odstotkov, in dodatki, ki jih plačujejo delojemalci, se bodo dvignili za 3,5 odstotka. Za obresti dobičkov in za borzni dobiček se bo moral plačati 20-odstotni davek.

Turistična pot vzdolž železne zaves

Idejo za turistično pot z imenom Železna zavesa je sprožil Evropski parlament. Namen je, da bi zgradili 6800 kilometrov dolgo turistično pot. Načrtovana pešpot nas bo vodila tudi preko Madžarske. Najprej bodo zgradili pot med Nežiderskim jezerom in Gornjim Senikom – je povedal Róbert Orbán, animator Centra za kulturo in mladino v Szombathelyu. Center je dobil za izvajanje projekta 2,5 milijona forintov. Prvi del turistične poti bodo slavnostno predali 19. avgusta, celotna, 300 kilometrov dolga pot, pa bo pripravljena do konca novembra.

Monošter se je uspešno udeležil natečaja Chiron

Grčija je z imenom Chiron razpisala natečaj za razvijanje kulturnega turizma. Tega natečaja se je uspešno udeležil iz Madžarske le Monošter in njegova mikroregija. Projekt se bo izvajal v okviru B-programa Cadses Interreg III. Programu Chiron se je pridružilo sedem držav (Grčija, Madžarska, Slovaška, Poljska, Bolgarija, Ukrajina, Nemčija) in podpora bo pridobilo deset partnerjev. Monošter je dobil nepovratna sredstva v višini 153.000 evrov, k temu je treba zagotoviti 51.000 evrov lestnih sredstev. Tako lahko nameni mesto ob Rabi 204.000 evrov za dejavnosti, ki so razpisane v natečaju. Med načrti je naprimer ustanovitev turističnega informacijskega centra.

Ernest Ružič

Roman Ernesta Ružiča »Pesem Črnih mlak - Gaja«, nadaljuje zlahko vsebino in slogovno izročilo knjižne zbirke Med Muro in Rabo, ki je nastala leta 1998 in je plod sodelovanja Podjetja za promocijo kulture Franc-Franc in Zveze Slovencev na Madžarskem. Zbirka se je začela z

PESEM ČRNIH MLAK

romanom ÉRD - tudi o ljudeh kockastih glav istega avtorja, »Pesem Črnih mlak - Gaja« bo knjižni dar za leto 2007. Do izida bomo objavljali odlomke iz romana po izboru urednika knjižne zbirke Francija Justa. Osrednja pripovedna os romana je zgodba o slikarju, ki se med pripravljanjem samostojne razstave fizično in v spominih vrača v porabski in gorički svet, ki ga je zaznamoval že v otroštvu. Andraž, akademski slikar in profesor na gimnaziji, je v čustvenem, ljubezenskem svetu razpet med tri ženske, tri različna razmerja: zobozdravnica Vesna je atraktivna gospa, s katero se srečuje zaradi »telesne

ljubezni«, z mlado novinarko Laro se družijo zaradi njene zanimanja za slikarstvo, zaljubljen je v ekonomistko Gajo, zaposleno na sodišču. Čeprav sta pogosto skupaj, ji še ni povedal, da jo ljubi, kar je sicer znano obema, vendar se priznanju skozi in skozi izogibata. Andraž se je odločil, da se bo z Gajo o vsem, tudi o njeni hčerki Mojci, ki želi postati slikarka, pogovoril po otvoritvi razstave. Se bo res, in še marsikaj zanimivega boste prebrali v romanu Pesem Črnih mlak, ki se z naslovom in vsebino živo dotika porabskega sveta.

Ur.

MONOŠTER BO LEPŠI

Istina, ka se tak domači kak tujinci že dolgo (bar en mesec pa pau) čemerimo, ka je v Monoštri maust prejk Rabe zaprejt pa moramo kauli ojditi, dapa obečavajo nam, ka se splača potrpeti. Renovira se maust, steri de šurši, pa cejla ulica Hunyadi vse vō do graubišča. Tū pri graubišči pa bau tašna točka na granici, gde mo leko prejk v Austrijo, v Maudince ojdli.

Maust pa cesta se obnavlata s pomočjo evropski pejniz.

ANDRAŽ

„Kako da nisi zavil v levo? Če me spomin ne vara, sva namenjena v drugo smer,“ za odtenek nejevoljno in rahlo presenečena pripomni Gaja, ko Andraž v križišču ob Gašparjevi gostilni obrne v desno in zapelje po hribu navzdol v ozko dolino, iz katere se pot serpentinasto nadaljuje v naslednji dol in v vas. Sluti, da se ne bo mogel izogniti odgovoru, ker pozna Gajino vztrajnost. Kmalu bo vnovič in bolj odločno vprašala, čemu vožnja v neznano, ko sta se vendar dogovorila, da se odpeljeta na kosilo v Váraš, potem domov čez Avstrijo ali naprej v Sombotel, kakor bo pač nanese oziroma kolikor se bosta zadržala v hotelu. Andražu je Gajina vztrajnost vseč od nekdanj. Vseskozi ima občutek, da mnogo bolj stvarno uresničuje, kar želi, kakor to počne on, ki večino jutrišnjih aktivnosti preloži na pojutrišnje in mu je bolj ali manj vseeno, kaj bo naslednje dni. Najpomembneje mu je, da ne pride v spor z ravnateljico gimnazije, kjer poučuje *umetnost*. Gre za eksistenco, kajti po diplomi in grafični specialki na akademiji za likovno

umetnost se ni upal priključiti kolegicam in kolegom, ki so se odločili za svobodni poklic in začeli negotovo pot uveljavljanja v prostoru, ki je bil nasičen s slikarji. Tudi kulturna politika ni bila naklonjena izobraženim ustvarjalcem, ampak so bolj uspevali bleferji, ki so se kar sami razglasili za umetnike. Nekoliko preprosteje je bilo za kolegice, ki so se družile in poročale z mladeniči, ki so imeli bolj oprijemljive poklice ali se šli donosno podjetništvo. Imeti ženo slikarko ali kiparko, je bila velika želja premožnih fantov, čeprav Andražu ni bilo jasno, zakaj. Kakor tudi ni razumel mater, ki so si na vse načine prizadevale, da bi hči dobila za moža zdravnika. Poznal je vrsto podobnih in nadvse nesrečnih zakonov. In seveda srečnih, se pravi povprečnih. Z Gajo sta večino teh zadreg prebolela, vsak na svoj način, v drugačnem okolju in med drugačnimi ljudmi. Nenazadnje zato, ker je Andraž že študiral na akademiji, ko je Gaja začela obiskovati vrtec na Goričkem, in se jima drug o drugem niti sanjalo ni. Ali pa,

kdo bi razumel *zakonitosti sanj*.

Delo na gimnaziji je Andražu vseč. Sestavljalcu urnika ne povzroča težav in ne postavlja zahtev, kdaj želi učiti in kdaj imeti prosto. Sprejme, kar je vneseno v računalnik in izobešeno v zbornici. Ve, da bo njegov urnik najboljši, če ne bo nergal in se bo prepustil toku, po katerem pač urnik priplava. Tudi s predmetom dijakom ni povzročal težav, ampak je izhajal iz osebnega prepričanja, naj znajo o umetnosti več tisti, ki jih ta zanima, ostali le toliko, kot je nujno potrebno. Večina dijakov je sprejela njegov pristop. Zanimivo, tega niso izkoriščali, ampak so se mu prilagodili. Preostali čas v glavnem namenja slikanju in pripravljanju razstav. Za prvo razstavo je dobil ponudbo že pred leti, ko ga je znanec, gledališki igralec Evgen Car, povabil na odprtje razstave prekmurskega akademskega slikarja Zdenka Huzjana na madžarskem veleposlaništvu v Ljubljani. Takrat ga je igralec seznanil z veleposlanikom, ki mu je ponudil, da lahko svoja dela predstavi v prostorih veleposlaništva. Tega ni upal narediti, zato se je izgovoril, da je še študent, ki

ima premalo kakovostnih slik za samostojno razstavo na tako imenitnem mestu, da pa bo povabilo sprejel v kratkem, čez eno leto zagotovo. Tudi čez eno leto ni bilo z razstavo nič, zgodilo pa se je v tem času nekaj pomembnejšega: veleposlanik mu je uredil študentsko stipendijo za en semester študija na mednarodni likovni akademiji v Budimpešti. Tako je preživel v madžarskem glavnem mestu dobrega pol leta, ki je bilo študijsko zelo plodno in koristno. Potem so prišle na vrsto tudi razstave. Bolj ali manj odmevne. Še posebej dobro se spominja *Pannonie*, mednarodne likovne razstave, ki je krožila med Mursko Soboto, Sombotelom, Železnim in Čakovcem. Kot predstavnik mlajše srednje generacije - nekateri so rekli, kar se pač reče za ustvarjalca njegovih let, perspektiven in uveljavljajoč se umetnik - je dobil priznanje za prvo sodelovanje. Priznanje je spodbudilo urednika manjšinskega časopisa Tončija, da ga je prosil za pogovor. Za Andraža je bilo to neobičajno, kajti dotlej ga ni nihče zaprosil za intervju. Prihajali so sicer novinarji, običajno se nobeden niti predstavil ni, spraševali so posplošeno,

nikogar pa ni zanimalo konkretno njegovo ustvarjanje. S Tončijem je bilo drugače, ker je poznal preteklost *Pannonij* mnogo bolje kot Andraž in tudi na likovno umetnost se je presenetljivo dobro spoznal, čeprav je povedal, da se ob novinarskem in uredniškem delu ukvarja s poezijo in domačo, gradiščansko hrvaško ljudsko glasbo. Pogovarjala sta se v prijetnem grajskem lokalu, v neposredni bližini razstave, na koncu mu je Tonči ponudil možnost za samostojno razstavo v bližnjem kraju Trajštov. In pripomnil: „Da ne boste užaljeni, razstave so v lesenem skednju.“

Ko je zinil z očmi in usti, je Tonči pojasnil: „Res je lesen skedenj, toda preurejen v izvirno galerijo, kjer so doslej razstavljali zelo znani slikarji z različnih koncev Avstrije in iz sosednjih držav, med njimi tudi naivci iz Hrvaške, znani po izjemno visokih cenah svojih na steklo naslikanih petelinov in kmečkih dvorišč. Sem so prišli manj zaradi nas manjšincev in bolj zaradi petičnih Dunajčanov, ki obiskujejo galerijo in radi kupujejo slike. Seveda to ne bo takoj, ampak v doglednem času.“

OTROŠKI

MLAŠEČA LEJTA SOUSEDOVOGA PEPIJA

Sousedov Pepi je koulivrat najbolje poznani po tejm, ka je nej biu nigdar mali. Pa je sploj nej nigdar biu pojbiček. Pa je sousedov Pepi nej nigdar čüko v lačice. Un se je sploj nej mali naroudo. Un je vsigdar vözraščeni pojep biu. Tak si bar brodi, čiglij je nej star več kak pet lejt. Zato je nej čüдно, ka se je zgučavo vcejlak po moški.

NOGOMET

Sousedov Pepi je že v najbolje mladi lejtaj svojoga mladoga žitka vedo, ka je nogomet naganjanje za nikšnim okrouglim nafudnjem ledrom. Pa je vedo tou tö, ka se te nafudnjeni okrogeu leder brsa z nogou. Zato pa je gé tšport nogomet. Pa je biu eške kak najbolje mali, kuman je začno oditi s svojimi nogami, najboukši nogometas. Bar tak si je un brodo. Kak bi pa nej biu, vej je pa eške kak najbolje mali biu že skur vözraščeni pojep. Rejsan, sousedov Pepi je vedo od nogometa več kak vsi drugi vküper. Kak bi pa nej, vej je pa biu s trejmi lejtami že skur vözraščeni pojep. S petimi lejtami pa že skur moški. Nogomet pa je moški šport. Zato je nej čüдно, ka se je včako, ka de sam tö začno brsati tisti nafudnjeni leder, ka se njemi pravi labda ali pa žoga.

Na travniki za bauto so se naganjali mlajši. Sousedov Pepi se je nej naganjo z njimi, vej je pa un že skur vözraščeni pojep pa že skur moški. Takšo delo je nej zanga. Samo ji je gleda. Dokeč so nej naprej prinesli žogo. Na, zdaj je sousedov Pepi samo eške čako, ka ga kcuj pozovejo. Vej bi ga vekši podje ranč nej pozvali, če bi je zadosta bilou. Depa eden je falju in tak se je Pepi najšo med njimi. Najprva pa so mogli poslušati, ka vse sousedov Pepi vej od nogometa. Po skur ednoj võri teorije so dun začnili brsati. Pepi se je tak začno zaganjati za žogov, kak če bi njemi slou za žitek. Tak je brso kouli sebe pa majüto z rokami, kak bi vcejlak sam biu tam na travniki zmejs med dvema goloma. Drugi podje so ga samo gledali. Njegli guč od nogometa je biu vcejlak drugi kak pa zdaj võvidi. Samo so se fejst gledali med seuv, gda se je sousedov Pepi zagno prouti goli pa tak brsno, ka je lüknja gratala v zemli. Dapa žoga je dun odišla v gol.

- Goooooooooolllllllllllllll, - se je začo drejti, kak je najbolje leko pa ska ko od veseldja, vej je pa tou biu prvi gol v njegovom žitki.

- *Ka se ti je vcejlak zmejšalo,* - ga je škeu zmiriti pojep iz njegve ekipe.

- *Vej si pa v naš kapu brsno gol. Sam sebi si dau gol, nemak!*

Sousedov Pepi je tak nagnouk grato vcejlak tiüma. Samo je začno debelo gledati kouli sebe. Drugi pa so njemi norce talali. Depa nej si je dugo brodo. Brž je vedo, kak se mora vöpotegniti iz nevole.

- *Gvüšno, ka sam v svoj kapu brsno. Kak pa bi naj ovak bilou,* - ji je vcejlak moudro gleda. - *Samo sam sprobavo, če sploj ponite, ka znamenüje, če sam v svoj kapu brsneš žogo,* - je grato eške bole moudar. - *Tak zdaj sam vas navčo, kak je tou. Zdaj leko tadale špilamo nogomet.*

Depa podje so od toga nej škelo nika čüti. S sousedovim Pepijom je več nej škeu niške brsati. Pa njim je zato Pepi nazaj zabrüso:

- *Nogomet je tak ali pa ovak za mlajše, nej pa za takšne vözraščene, kak sam ge!*

Pa je po tejm odišo domou. Tak se je skončala nogometna kariera sousedovoga Pepija, ka je trpela pet minut in v steroy je dau eden gol. Pa eške toga sam sebi. Depa vseeno nji je pokazo, kak se tou ne smej delati, če škeš biti boukši od drugi.

Tak je povedo fiškališ sousedov Pepi, Zina pa si je začnila žmetno odijavati. Depa po tistom se je več s Pepijovo držino nej nigdar korila. Zato pa se je eške bole z drugo žlato.

Miki Roš

MLAŠEČI

Zgodbe o živali

TLINGITSKI LOSOSI

KOTIČEK

Lososi so veliki popotniki, a zmožni prepoznati domače vodne tokove po vonju. Tako vsaj zajtrjujejo nekateri učenjaki. Dejstvo je, da se potem, ko so preživelii nekaj let v vodah Atlantika ali Pacifika, vrnejo k izlivom rek, v katerih so se rodili, in odplavajo po teh rekah navzgor do izvirov, se tam razmnožujejo in kmalu zatem poginejo.

Ta vrnitev po rekah navzgor je pri ljudeh vedno zbujala začudenje. Neka zgodba Tlingitcev, aljaškega plemena, ki živi na severni pacifiški obali, pripoveduje, da nekoč v hudournikih tistih krajev ni bilo

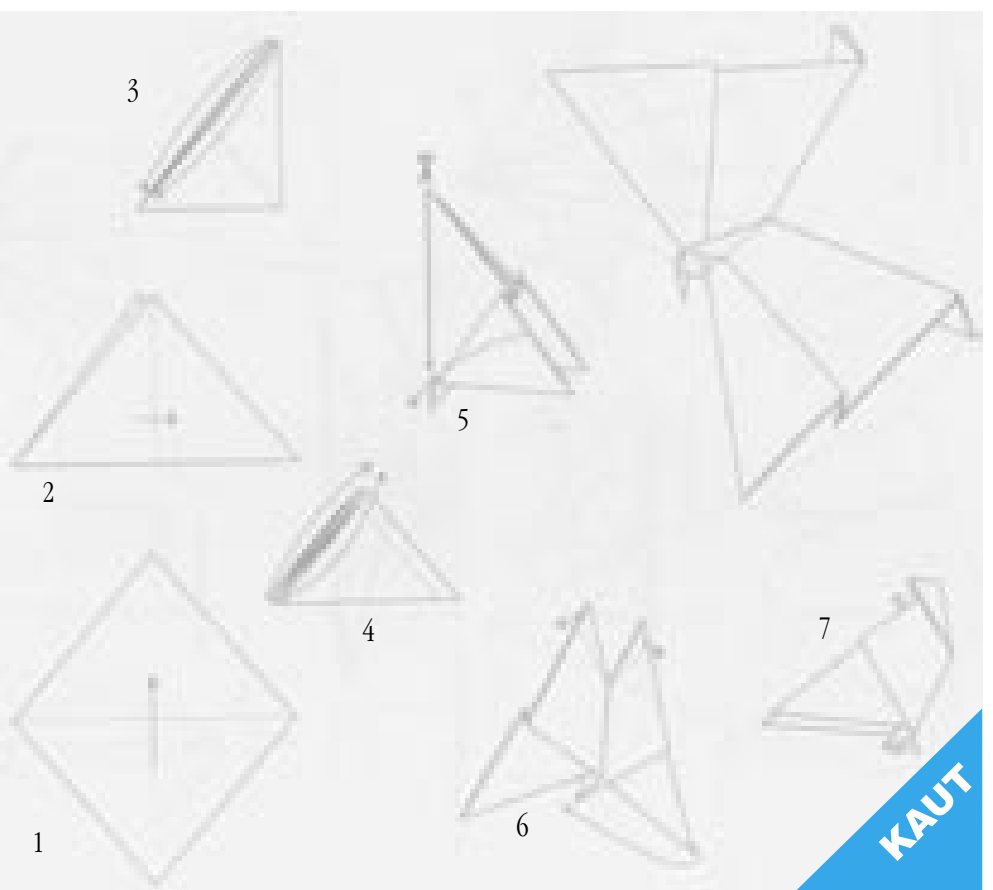
rib. Tlingitci so lovili medvede in karibuje, a pasti so jim dosikrat ostajale prazne. Sklenili so, da gredo povprašat gozdnega vrača, šamana, čarovnika. Prinesli so mu v dar jelena in medu in ga poprosili za pomoč.

»Ribe, ki jih iščete, so ujete v nekem daljnem kraju,« je dejal šaman, »moram se odpraviti na pot.«

Med zvoki plemenskih bobnov se je šaman, oblečen v posvečen plašč, potem ko je popil skrivnosten napoj, prepevajoč žalostno pesem, tako silovito stresal, da je njegovo telo dobilo videz ribe. Potem

je odšel na dolgo pot. Naletel je na tisoč ovir, vendar je nazadnje prišel k velikemu Avu in ga milo poprosil, naj osvobodi losose iz morskih globočin.

Takrat so se jate rib usmerile proti aljaškim hudournikom in Tlingitci so stekli tja, da bi jih sprejeli. Šaman je imel čast, da je ujel prvega lososa. Potem so imeli imenitno slavje. Po pojedini so ribje kosti vrgli v morski tok, da bi se po reki vrnile v morje in tam oživilile novega lososa, ki naj bi se prikazal tu naslednje leto.

KAUT

Zlata poroka - 50 let vtjüper v lagvom in dobrom

Nej tak dugo nazaj sta s svojo držino svetila velki svetek Tereza Kozo in Štefan Kovač. Oženila sta se pred 50. leti.

Tereza in Štefan sta s sinaum Štefanom pa snejo Janett prišla domau z Merike v Slovenko ves na gledanje. Cejla držina je bila pozvana na obed v Ružič panzio na Verico. Njiva sta nej znala, ka se držina pripravla na zlato poroko.

Sin je prineso iz Merike kejp, gde sta oča pa mati dolavzeta, gda sta se ženila. Te kejp smo v ramo djali, iz 50 rauž smo dali pušeu naredti. Kejp pa pušeo smo postavili na sto v panzionih.

Tereza pa Štefan sta tau zaglednila, gda smo notra šli, veliko presenečenje (meglepetés) je bilau. Pa kak je tau šega na rednom gostüvanji, male pušle sta tó dobila, ka smo jima na prsi goradjali. Sin Štefan je pa lejpi gunč držo starišom.

Tereza pa Štefan sta 1956. leta odišla v Avstrijo, kak dosta lüstva tistoga ipa. V Graca v ednoj cerkvi sta se zdala, samo Terezini dveji sestri pa šogora so tam bili. Samo tak sta leko vküp ostala pa vtjüper v Meriko šla, če sta se oženila. V tisti težki cajtaj sta nej mela gostüvanja. Namesto tistoga gostüvanja smo jima zdaj držali zlato gostüvanje. Cejla domanja držina je vküp prišla, kauli tresti nas je bilau. Zlatoporočenca sta dobila torto na tri štauke, stero sta mogla vküper načniti. Dobro smo se čütili, djeli smo pa pili, pa plesali tó, kak Slovenčardje šegau majo, če muziko čüjejo.

Lejpi den je bijo. Tereza pa Štefan sta že nazaj odišla v Meriko, dapa mi je vsigdar iz srca čakamo domau, da bi se leko srečali, vidli pa veselili eden drugomi.

Klara Mešič

RTV SLO **PETEK, 21.07.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.15 KAKO ŽIVIMO SLOVENSKI GRADOVI: GRAD MIRNA NA DOLENJŠKEM, 10.50 PUSTITE VSE CVETOVE, NAJ CVETIJO, DOK. FILM, 11.40 DNEVNIK NEKEGA NARODA: GREMO SE ZEMLIJO KRAST, DOK. SER., 12.25 OSMI DAN, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 OBZORJA DUHA, 13.45 DUHOVNI UTRIP, 14.00 VELIKA IMENA MALEGA EKRANA: STANE SUMRAK, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 HE-MAN, RIS., 16.10 IZ POPOTNE TORBE: SADJE, 16.30 HOLLYJINI JUNAKI, AVSTR. SER., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 SLONOKOŠČENI VITEZI, FRANC. DOK. ORD., 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 FRANČKOV FONZEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 SLOVENSKI VENČEK, 21.05 TURISTIKA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 POLNOČNI KLUB, 0.05 SLONOKOŠČENI VITEZI, PON., 0.55 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.50 SLOVENSKI VENČEK, PON., 2.55 INFOKANAL

PETEK, 21.07.2006, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 15.25 KROŽNIK, AVSTR. FILM, 17.00 JASNO IN GLASNO: MOTNJE HRANJENJA, 17.50 ŽOGARIJA, 18.20 MOSTOVI - HIDAK, 18.55 UČITELJ LOUIS MEISSONNIER, FRANC. LIT. NAD., 20.00 BARBARI, AM. DOK. SER., 20.55 SLOVENSKI MAGAZIN - OBALA Z ISTRO, 21.25 ZBOGOM, LENIN, NEMŠKI FILM, 23.20 CITY FOLK: IZBOR DESETLETJA - CELOVEC, DOK. SER., 23.50 REMBRANDT, DANSKI FILM, 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.00 INFOKANAL

RTV SLO **SOBOTA, 22.07.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.50 POLNOČNI KLUB, 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 PESEM KAMNA: PRIDOBIVANJE IN LOM KAMNA, DOK. ORD., 13.35 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 14.00 WILLIAM IN MARY, ANG. NAD., 14.55 BILI SMO MULVANEYJEVI, AM. FILM, 16.25 SLOVENSKI MAGAZIN - OBALA Z ISTRO, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 SOŽITJA, 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 ZADNJA SLIKA, ANG. FILM, 21.35 ČEZ PLANKE: ZAMBIJA, 22.45 POROČILA, ŠPORT, VREME, 23.20 BABUŠKE, BELG. NAD., 0.05 NOČI POLNE LUNE, FRANC. FILM, 1.40 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 2.20 ČEZ PLANKE: ZAMBIJA, PON., 3.25 INFOKANAL

SOBOTA, 22.07.2006, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 12.40 SKOZI ČAS, 12.50 CITY FOLK: IZBOR DESETLETJA - CELOVEC, PON., 13.20 SP V NOGOMETU, JUŽNA KOREJA - TOGO, 15.15 KOLESARSKA DIRKA PO FRANCJIJI, 17.30 SP V NOGOMETU, FRANCIJA - ŠVICA, 20.00 SE ZGODI, SPET DOMA, 20.30 KONCERT ZA EVROPO, DUNAJSKI FILHARMONIKI, DIRIGENT PLACIDO DOMINGO, POSNETEK IZ PARKA PALAČE ŠHONBRUNN NA DUNAJU, 22.10 OTOK SREDI VOJNE, ANG. NAD., 23.15 SOBOTNA NOČ: GAL IN GALERISTI, 0.15 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 0.40 INFOKANAL

RTV SLO **NEDELJA, 23.07.2006, I. SPORED TVS**
7.30 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 10 LET PAPEŽEVEGA OBISKA V SLOVENIJI, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.10 SLOVENSKI VENČEK, 14.10 NOSTALGIJA Z LADOM LESKOVARJEM, 15.05 NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST - NOVOLETNI PUJS, IZV. NAN., 15.55 TEATER PARADIŽNIK, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 VEST IN PLOČEVINA, SLOV. TV NAN., 17.40 ŠTIRI ŽENSKJE IN POGREB, AVSTR. NAD., 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 KRAVICA KATKA, RIS., 18.45 ZAKAJ?, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 HUDO BEN NAKLEP, ANG. NAD., 21.10 VEČERNI GOST, 22.05 POROČILA, ŠPORT, VREME, 22.30 DRUGA DOMOVINA, KRONIKA NEKE MLADOSTI, NEMŠ. NAD., 0.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 1.15 INFOKANAL

NEDELJA, 23.07.2006, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 11.10 SKOZI ČAS, 11.20 I. MEDNARODNI TAMBURAŠKI FESTIVAL DRAGATUŠ 2006, 12.00 ČEZ PLANKE: ZAMBIJA, 13.05 SP V NOGOMETU, BRAZILIJA - HRVAŠKA, 15.00 ODOBKA (M), BRAZILIJA - ARGENTINA, 18.00 SP V NOGOMETU, EKVADOR - KOSTARIKA, 20.00 INICIACIJA V MELANEZJI, FRANC. DOK. ORD., 20.50 MOZARTOVE NOVICE (MEDNARODNE), 21.00 PREIZKUŠANJE MOZARTA, NEMŠ. DOK. ORD., 22.00 BLACKPOOL, ANG. NAD., 23.00 ŠPORT, 0.40 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.10 INFOKANAL

RTV SLO **PONEDELJEK, 24.07.2006, I. SPORED TVS**
6.25 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.10 NOSTALGIJA Z LADOM LESKOVARJEM, 11.05 NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST - NOVOLETNI PUJS, IZV. NAN., 11.55 TEATER PARADIŽNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 VEST IN PLOČEVINA, SLOV. TV NAN., 13.40 ŠTIRI ŽENSKJE IN POGREB, AVST. NAD., 14.30 DANE ZAJC IN JANEŽ ŠKOF, KONCERT, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 TELEBAJSKI OTR. NAN., 16.10 VESELA HIŠICA - NEUMNI PRINC, LUTK. NAN., 16.30 GLASBENE PRAVLJICE MIKE MAKE, 16.40 PIŠČANČKOV ROJSTNI DAN, LUTK. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 DNEVNIK NEKEGA NARODA, DOK. SER., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.35 PAVLE, RDEČI LISJACEK, RIS., 18.40 JOKO! ŽAKAMOKO! TOTO!, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 GRADNJA AIRBUSA A380, ANG. DOK. SER., 21.00 WILLIAM IN MARY, ANG. NAD., 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 ARHANGELSK, ANG. NAD., 23.40 DNEVNIK NEKEGA NARODA, PON., 0.30 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.25 INFOKANAL

PONEDELJEK, 24.07.2006, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 13.15 TURISTIKA, 13.55 SLOVENSKI/PORABSKI UTRINKI, 14.20 MOZARTOVO LETO, 14.25 PREIZKUŠANJE MOZARTA, NEMŠ. DOK. ORD., 15.25 INICIACIJA V MELANEZJI, FRANC. DOK. ORD., 16.30 NJENO ŽIVLJENJE, FRANC. FILM, 18.05 TEKMA, 19.00 POKVARJENA DEKLETA, ANG. NAD., 20.00 JASNOVIDKA, AM. NAD., 20.40 KRATKI IGRANI FILM, 21.00 STUDIO CITY, 21.55 ARITMIJA, 22.35 FUTURAMA, AM. NAN., 23.00 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 0.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 0.55 INFOKANAL

RTV SLO **TOREK, 25.07.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.15 SOŽITJA, 11.30 SLOVENSKI VENČEK: GORENJSKA, 12.30 STARA TRTA ZA VSE VEČNE ČASE, DOK. FELJTON, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 ČEZ PLANKE: ZAMBIJA, 14.30 V ŽIVALSKEM VRTU, AVSTR. DOK. SER., 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.35 NOVE HLAPIČEVE DOGODIVŠČINE, RIS., 16.00 OBISK V AKVARIJU, POUČNA ODDAJA, 16.05 FLIPER IN LOPAKA, RIS., 16.30 JEZUS IN JOSEFINE, DANŠKA OTR. NAD., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 BILI SMO MLADI TAKRAT ..., DOK. ORD., 18.05 KAKO ŽIVIMO SLOVENSKI GRADOVI: BLEJSKI GRAD, 18.35 TRAKTOR TOM, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 POD ŽAROMETOM, 20.55 VELIKA IMENA MALEGA EKRANA, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 EINSTEINOVA ENAČBA ŽIVLJENJA IN SMRTI, ANG. ZNANSTV. ORD., 23.35 BILI SMO MLADI TAKRAT ..., PON., 0.05 KAKO ŽIVIMO SLOVENSKI GRADOVI: PON., 0.40 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 1.40 INFOKANAL

TOREK, 25.07.2006, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 15.30 LABIRINTO MARE, GLASB. ORD., 16.25 ARITMIJA, 17.00 STUDIO CITY, 18.00 SLOVENSKI MAGAZIN - OBALA Z ISTRO, 18.30 MOSTOVI - HIDAK, 19.00 MALI OGLASI: ZAPESTNICA, IZV. TV NAN., 20.00 VIZUM ZA PRIHODNOST, BOS. NAD., 20.45 DEDIŠČINA EVROPE: MEDIČEJCI, AM. NAD., 21.40 NA POTI, NIZ. FILM, 23.00 SKUPINA PIPEWOODVN (ŠKOTSKA), 0.25 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 0.50 INFOKANAL

RTV SLO **SREDA, 26.07.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 10.55 SLONOKOŠČENI VITEZI, FRANC. DOK. ORD., 11.45 PRI JOŽOVCI Z NATALIJO, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 NEKAJ MINUT ZA DOMAČO GLASBO, 13.35 LJUDJE IN ZEMLJA, 14.25 SE ZGODI, 10. EPIZODA: SPET DOMA, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 ŠOLA PRVAKOV, RIS., 16.05 POD KLOBUKOM - PRODAJALNA KLOBUKOV, 16.40 ŽELODKO SUPERCA, RIS., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.40 ZASEBNO ŽIVLJENJE UMETNINE: POMLAD, ANG. DOK. SER., 18.30 ŽREBANJE ASTRA IN LOTA, 18.40 ŽOGICA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 VOLITVE, AM. FILM, 21.35 KRATKI IGRANI FILM, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.55 ZAUPANJE, ANG. FILM, 0.15 RDEČA KAPICA SAMA V GOZD JE ŠLA, DOK. ORD., 1.05 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.05 INFOKANAL

SREDA, 26.07.2006, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 13.45 SOBOTNA NOČ: GAL IN GALERISTI, KONCERT, 14.45 BRANE RONČEL IZZA ODRA, 16.15 TEKMA, 17.05 VIZUM ZA PRIHODNOST, BOS. NAD., 17.55 DOBER DAN, KOROŠKA, 18.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.55 SLAČENJE, NOVOZEL. NAD., 20.00 GLASBENO POLETJE, 22.30 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 23.15 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 23.40 INFOKANAL

RTV SLO **ČETRTEK, 27.07.2006, I. SPORED TVS**
6.20 TEDENSKI IZBOR, 7.00 OTROŠKI PROGRAM, 12.00 POD ŽAROMETOM, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.15 VEČERNI GOST: SESTRA ZVONKA MIKEC, 14.05 IGRALKA MARIJA VERA, DOK. PORTRET, 15.00 POROČILA, PROMET, 15.05 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 KRSTAČJA PATRULJA, RIS., 16.20 SMS, KRATKI IGRANI FILM, 16.35 ENAJŠTA ŠOLA, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.35 PLANET POŠASTI, RIS., 17.40 ŠTAFFETA MLADOSTI: ŠTUDENTSKO DELO, 18.25 DUHOVNI UTRIP, 18.40 MERLIN, ČUDEŽNI KUŽA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 NAŠ LJUBI TRAKTOR, DOK. FELJTON, 21.20 OSMI DAN, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 22.50 KNJIGA MENE BRIGA - DENIS DIDEROT: FATALIST JACQUES IN NJEGOV GOSPODAR, 23.10 GLASBENI JULIJ NA OBALI, POSNETEK KONCERTA Z LJUBLJANSKEGA GRADU, 23.45 SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN DAVID DE VILLIERS, W.A. MOZART: SIMFONIJA ŠT. 41 V C-DURU, KV 551 "JUPITER", 0.20 ŠTAFFETA MLADOSTI, PON., 1.05 DNEVNIK, VREME, MAGNET, ŠPORT, 2.05 INFOKANAL

ČETRTEK, 27.07.2006, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 15.40 PIANO SHOW: SIMFONIČNI ORKESTER HRT, 16.55 PRISLUHNI MO TIŠINI, 17.25 BARBARI, AM. DOK. SER., 18.30 MOSTOVI - HIDAK, 19.00 BRIGADA, RUSKA NAD., 20.00 FOYLOVA VOJNA, ANG. NAD., 21.35 GOJTELJICA VRTNIC, NEMŠ. DRAMA, 23.05 MLADOLETNICA, FRANC. FILM, 0.30 FUTURAMA, 0.55 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.15 INFOKANAL

Porabje

**ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak četrtek

Glavna in odgovorna urednica

Marijana Sukič

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter, Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk: EUROTRADE PRINT d.o.o.

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 5.200 SIT ali 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB